

Doç. Dr. Cemil KAYA

**KARARLARINDAN HAREKETLE
KAMU YARARI KAVRAMINA
DANIŞTAY'IN BAKIŐI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ix
İÇİNDEKİLER.....	xi
KISALTMALAR.....	xvii
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

KAMU YARARI KAVRAMI

I. Kamu Yararının Tanımı	11
II. Kamu Yararının Belirlenmesi	18
III. Danıştay Kararlarında Farklı İfade Biçimleriyle “Kamu Yararı” Yaklaşımları.....	27
A. Kamu Yararı Terimi ve Benzer Kullanılan Kavramlar.....	27
1. Toplum Yararı	27
2. Devletin Yararı.....	31
3. İdare Yararı	38
4. Mali Yarar	43
5. Milli Yarar.....	45
6. Mahalli Yarar.....	46
B. Kamu Yararı ve Şahsi Yarar.....	47
C. Kamu Yararı ve Üstün Kamu Yararı.....	51

İkinci Bölüm
TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERE
İLİŞKİN İŞLEMLERİN DENETİMİNDE
KULLANILAN BİR KRİTER OLARAK
KAMU YARARI

I.	Mülkiyet Hakkı ve Kamu Yararı	57
	A. Genel Olarak	57
	B. Mülkiyet Hakkına İlişkin İdari İşlemlerin Yargısal Denetiminde Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	59
II.	Çevre Hakkı ve Kamu Yararı	63
	A. Genel Olarak	63
	B. Çevreye İlişkin İdari İşlemlerin Yargısal Denetiminde Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	64
III.	Çalışma Hakkı ve Kamu Yararı	68
	A. Genel Olarak	68
	B. Çalışma Hakkına İlişkin İdari İşlemlerin Yargısal Denetiminde Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	68
IV.	Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Kamu Yararı	70
	A. Genel Olarak	70
	B. Eğitim ve Öğrenim Hakkına İlişkin İdari İşlemlerin Yargısal Denetiminde Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	71

Üçüncü Bölüm
İDARENİN FAALİYETLERİ VE KAMU
YARARI

I.	Kamu Hizmeti ve Kamu Yararı	79
	A. Genel Olarak	79
	B. Kamu Hizmetinin Tanımı Amacı ve Kamu Yararı.....	80
	C. Kamu Hizmetinin Kurulması ve Kamu Yararı.....	81

D. Kamu Hizmeti Niteliğinin Belirlenmesi ve Kamu Yararı	82
E. Kamu Hizmetlerinin Sürekliliği İlkesi ve Kamu Yararı	84
II. Kolluk ve Kamu Yararı.....	85
A. Genel Olarak	85
B. Kolluk İşlemlerinin Yargısal Denetiminde Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı	85
III. Kamulaştırma ve Kamu Yararı	97
A. Genel Olarak	97
B. Kamulaştırmanın Bir Aşaması Olarak Kamu Yararı Kararı.....	101
C. Kamulaştırmanın Yargısal Denetiminde Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı	105
D. İdarelerarası Mal Devri ve Kamu Yararı.....	116
IV. İmar ve Kamu Yararı	116
A. Genel Olarak	116
B. İmar Planlarının Hazırlanmasında Kamu Yararı.....	118
C. İmar Planlarının Değiştirilmesinde Kamu Yararı	124
V. İhale ve Kamu Yararı.....	138
A. Genel Olarak	138
B. İhaleye Çıkılmasında Kamu Yararı	138
C. İhale Şartnamesinin Hazırlanmasında Kamu Yararı	141
D. İhale Komisyonunun Kurulmasında Kamu Yararı.....	142
E. İhalenin İlanında/Duyurulmasında Kamu Yararı	142
F. İhaleye Katılmada ve Davette Kamu Yararı.....	143
G. İhaleyi Onaylamada Kamu Yararı.....	147

Dördüncü Bölüm

İDARENİN PERSONELİ VE KAMU YARARI

I. Genel Olarak	157
-----------------------	-----

II.	Kamu Hizmetine Girişte ve Hizmet İçinde Aranan Şartlar Bakımından.....	158
A.	Kamu Hizmetine Girişte Aranan Şartlardan Kaynaklanan Uyuşmazlıklarda Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	158
B.	Kamu Hizmeti İçerisinde Aranan Şartlardan Kaynaklanan Uyuşmazlıklarda Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	160
III.	Atanma İşlemleri Bakımından	162
A.	Naklen Atanma İşlemlerine Karşı Açılan Davalarda Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	162
B.	Kariyer Dışı Görevlere Atanma İşlemlerine Karşı Açılan Davalarda Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	177
C.	Açıktan Veya Yeniden Atanma İsteminden Kaynaklanan Uyuşmazlıklarda Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı	179
D.	Merkez Emrine Alma İşlemlerine Karşı Açılan Davalarda Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	185
E.	Sınıf Değiştirmek Suretiyle Atanma İşlemlerine Karşı Açılan Davalarda Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı	189
F.	Vekaleten Atanma İşlemlerine Karşı Açılan Davalarda Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	190
G.	Diğer Atanma İşlemlerine Karşı Açılan Davalarda Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	190
IV.	Görevden Alma ve Göreve Son Verme İşlemleri Bakımından.....	192
A.	Görevden Alma İşlemlerine Karşı Açılan Davalarda Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	192
B.	Göreve Son Verme İşlemlerine Karşı Açılan Davalarda Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	203
V.	Muvafakat Vermeme İşlemleri Bakımından	213
VI.	Mecburi Hizmete İlişkin İşlemler Bakımından	215
VII.	İdarenin Personeli İle İlgili Diğer İşlemler Bakımından.....	217

Beşinci Bölüm

İDARENİN MALLARI VE KAMU YARARI

I.	Genel Olarak.....	223
II.	İdare Mallarında Kullanılan Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	224
	A. Kamunun Kullanımına/Yararlanmasına Özgülenmiş Malları Belirleyen Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	224
	B. İdare Malları Üzerindeki Yetkilerin Kullanımını Belirleyen Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	227
	C. İdare Malının Tahsisinde Varlığı Gerekli Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	233
	D. İdare Mallarına Zarar Verilmesini Engellemeye Yönelik Hukuki Yaklaşımda Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	241
III.	İdare Mallarına Bir Örnek Olarak Ormanlar ve Kamu Yararı.....	243

Altıncı Bölüm

İDARİ İŞLEM VE SÖZLEŞMELER İLE KAMU YARARI

I.	İdari İşlem ve Kamu Yararı.....	249
	A. İdari İşlemin Türleri Bakımından.....	255
	1. Birel İşlemler ve Kamu Yararı.....	255
	2. Düzenleyici İşlemler ve Kamu Yararı.....	257
	B. İdari İşlemin Geriye Yürümesi Bakımından.....	262
	C. İdari İşlemin Geri Alınması Bakımından.....	263
II.	İdarenin Sözleşmeleri ve Kamu Yararı.....	269
	A. İdarenin Özel Hukuk Sözleşmeleri ve Kamu Yararı.....	270
	B. İdari Sözleşmeler ve Kamu Yararı.....	271
III.	İdarenin Takdir Yetkisinin Sınırı Olarak Kamu Yararı.....	276
IV.	İdari Vesayet Yetkisinin Amaçlarından Biri Olarak Kamu Yararı.....	282

Yedinci Bölüm
İDARİ YARGILAMA USULÜ VE KAMU
YARARI

I. Genel Olarak.....	289
II. Sübjektif Ehliyet Şartının Sınırlarını Genişleten Bir Kriter Olarak Kamu Yararı.....	291
III. Dava Açma Süresinin Varoluş Nedeni Olarak Kamu Yararı.....	296
IV. Kamu Külfetleri Karşısında Eşitlik İlkesinin Varoluş Nedeni Olarak Kamu Yararı.....	297
V. Davadan Feragat Hakkına Sınır Getiren Bir İstisna Olarak Kamu Yararı	301
VI. Mahkeme Kararlarının Uygulanmaması Sonucunda İhlal Edilen Bir Değer Olarak Kamu Yararı	308
VII. Yürütmeyi Durdurma Kurumunun Ortaya Çıkmasında Rol Oynayan Bir Sebep Olarak Kamu Yararı	311
VIII. İçtihatların Birleştirilmesinde Dikkate Alınması Gereken Bir Sebep Olarak Kamu Yararı	313
IX. Resen Araştırma İlkesinin Getiriliş Amacı Olarak Kamu Yararı.....	314
SONUÇ	315
KAYNAKLAR	319